

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 8.10.2007
COM(2007) 379 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE CONSILIU, PARLAMENTUL EUROPEAN,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL ȘI COMITETUL REGIUNILOR**

IMM-uri ecologice și competitive

**Program de sprijinire a întreprinderilor mici și mijlocii în vederea respectării legislației
de mediu**

{SEC(2007) 906
SEC(2007) 907
SEC(2007) 908}

CUPRINS

1.	Introducere	4
2.	IMM-urile și politica de mediu	4
3.	IMM-uri mai eficiente din punct de vedere ecologic, o adevărată provocare	5
4.	Contextul politicii.....	6
5.	Planul de acțiune	7
5.1.	O mai bună reglementare în ceea ce privește elaborarea și punerea în aplicare a politicilor, pentru a facilita și a reduce la minim procedurile administrative aferente respectării legislației.....	8
5.2.	Sisteme de management de mediu personalizate și mai accesibile pentru IMM-uri ...	9
5.3.	Asistență financiară bine orientată și un program de finanțare multianual pentru o producție durabilă la nivelul IMM-urilor	10
5.4.	Dezvoltarea la nivel local a cunoștințelor de specialitate în domeniul protecției mediului pentru IMM-uri	12
5.5.	O mai bună comunicare și informații mai bine orientate	13
6.	Concluzii și perspective	13

1. INTRODUCERE

Obiectivele ambițioase stabilite de Consiliul European¹ în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, energia regenerabilă și eficiența energetică, care trebuie atinse până în anul 2020, necesită stabilirea unui nou model economic, capabil să transforme preocupările pentru mediu într-o parte integrantă a proceselor de producție și a produselor rezultate.

Întreprinderile mici și mijlocii - IMM-urile² – au o pondere importantă în economia Europei, reprezentând aproximativ 99% dintre toate întreprinderile și 57% din valoarea economică adăugată³. Astfel, IMM-urile au un rol fundamental în reorientarea economiei europene către modele mai durabile de producție și consum.

Întrucât generează un procent atât de ridicat din activitățile economice, IMM-urile au un impact considerabil asupra mediului. Problema nu se limitează la societățile individuale (deși în anumite cazuri acestea pot avea un impact semnificativ asupra mediului și comunităților locale), ci constă în efectul combinat intersectorial al acestora.

Există semnale clare în ceea ce privește orientarea marilor sectoare industriale către procese de producție ecologice, pentru a răspunde, printre altele, imperativelor legate de schimbările climatice; în acest context, trebuie să ne asigurăm că și IMM-urile urmează această tendință. Comparativ cu întreprinderile mari, IMM-urile se confruntă cu provocări diferite, uneori chiar mai dificile; acestea trebuie să abordeze probleme specifice legate de impactul asupra mediului și respectarea legislației de mediu.

2. IMM-URILE ȘI POLITICA DE MEDIU

Deseori, IMM-urile nu sunt pe deplin conștiente de impactul pe care activitățile lor îl au asupra mediului. Cele mai multe (între 75% și 90%, conform sondajelor⁴) consideră că activitățile lor nu au niciun impact asupra mediului. Astfel, se pare că cele mai multe nu au introdus niciun fel de măsuri practice pentru a-și reduce impactul asupra mediului și că numai 6% dintre ele au adoptat un sistem de management de mediu. Datele existente dovedesc că, deși sistemele și instrumentele de management de mediu sunt mai rare la nivelul IMM-urilor decât la nivelul întreprinderilor mari (parțial din cauza costurilor asociate verificărilor externe), atunci când sunt adoptate ele generează, de obicei, schimbări considerabile⁵. Uneori, IMM-urile fac parte din lanțul de aprovizionare al întreprinderilor mai mari. În astfel de cazuri, acestea din urmă au o responsabilitate crucială în ceea ce privește sprijinirea IMM-urilor în vederea respectării legislației de mediu.

Deși au un impact combinat considerabil asupra mediului, IMM-urile nu sunt întotdeauna obligate să se conformeze unor mecanisme sau dispoziții legislative extinse și eficiente în

¹ A se vedea concluziile președinției Consiliului European de la Bruxelles (8-9 martie 2007).

² IMM-urile sunt întreprinderi cu un număr de maxim 250 de angajați, cu o cifră de afaceri anuală de cel mult 50 de milioane euro și/sau cu un bilanț anual total de maxim 43 de milioane euro. Recomandarea privind definirea IMM-urilor (2003/361/CE) din 6.5.2003.

³ Comunicarea Comisiei „O politică modernă pentru IMM-uri în vederea creșterii și ocupării forței de muncă” [COM (2005)551]

⁴ A se vedea, de exemplu, SME-nvironment 2005 la adresa de internet <http://www.netregs.gov.uk>.

⁵ A se vedea *A Comparative Analysis of the Environmental Management, Performance and Innovation of SMEs and Larger Firms based on the OECD database*, Julien Labonne, 07/2006

domeniul protecției mediului (cum ar fi Directiva IPPC⁶ sau sistemul de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră⁷). Acest lucru se întâmplă deoarece acestea se situează adesea sub pragurile care impun aplicarea unor instrumente care se concentrează asupra surselor individuale majore de poluare. În cazul legislației de mediu aplicabile IMM-urilor, acestea au tendința de a considera că respectă dispozițiile legale și, ca urmare, respectarea în totalitate a legislației este adesea rezultatul unei acțiuni externe în urma unui control, și nu un proces permanent de verificare a îndeplinirii cerințelor legale⁸. De asemenea, de multe ori, IMM-urile nu au cunoștințele juridice și de protecția mediului necesare pentru a înțelege și aplica legislația în domeniu.

Această situație nu este de dorit din trei motive principale:

- (1) Luând în considerare evoluțiile recente din domeniul politicii de mediu și al politicii energetice, IMM-urile pot rata posibilitatea de a exploata avantajele economice create de un mai bun management de mediu (de exemplu eficiența energetică și a utilizării resurselor sau o mai bună gestionare a proceselor și produselor) și de ecoinovare.
- (2) În cazul în care IMM-urile nu sunt conștiente de impactul pe care activitățile lor îl au asupra mediului și de legislația de mediu care li se aplică, activitățile lor pot reprezenta o amenințare importantă pentru mediu, riscând să compromită măsurile comunitare de protecție a mediului.
- (3) Impactul activităților IMM-urilor asupra mediului, asociat cu lipsa de informare și cu un grad scăzut de respectare a legislației, poate constitui un factor de risc suplimentar pentru sănătatea și siguranța lucrătorilor (expunerea la substanțe chimice, poluarea aerului etc.).

3. IMM-URI MAI EFICIENTE DIN PUNCT DE VEDERE ECOLOGIC, O ADEVĂRATĂ PROVOCARE

Rezultatele cercetărilor și consultările cu părțile interesate arată că există un consens puternic în ceea ce privește principalele obstacole întâmpinate de IMM-uri în respectarea legislației de mediu și în adoptarea unor măsuri de îmbunătățire în acest sens. Aceste obstacole sunt:

- lipsa de informare și absența cunoștințelor privind chestiunile legate de mediu, de impactul asupra acestuia și de riscurile aferente;
- lipsa de informare cu privire la posibilele avantaje ale managementului de mediu și ale abordării axate pe ciclul de viață;
- accesul insuficient la informații, la instrumente și activități de formare adecvate în domeniul protecției mediului precum și gradul redus de disponibilitate a acestora;

⁶ Directiva 96/61/CE a Consiliului din 24.9.1996.

⁷ Directiva 2003/87/CE a PE și a Consiliului din 13.10.2003.

⁸ R. Fairman & C. Yapp, *Making an impact on SME compliance behaviour: An evaluation of the effect of interventions upon compliance with health and safety legislation in SMEs*, Kings College London for the Health and Safety Executive 2005, Research Report 366.

- cunoștințe/resurse financiare și umane limitate pentru a aborda problema respectării legislației;
- planificarea pe termen relativ scurt la nivelul întreprinderilor.

Mai există două elemente legate de politica de mediu care constituie un obstacol în calea integrării preocupărilor legate de mediu în activitățile principale ale IMM-urilor:

- comportamentul față de mediu este de obicei dictat de reglementări sau presiuni publice;
- respectul față de mediu nu este suficient recompensat/apreciat de către piață.

Succesul politicii europene în domeniul IMM-urilor depinde în mare parte de acțiunile întreprinse în statele membre, întrucât acestea păstrează principalele competențe în domeniul politicii comerciale și de mediu la nivelul întreprinderilor. Rolul Comisiei Europene, în acord cu politica sa modernă referitoare la IMM-uri, este acela de sprijini IMM-urile în vederea adoptării unor modele durabile în domeniul producției și al afacerilor. O parte importantă a acestui proces o reprezintă garantarea faptului că obiectivele legislației comunitare de mediu nu sunt afectate de un nivel scăzut de respectare a normelor. Comisia face acest lucru prin promovarea experiențelor naționale sau regionale de succes, precum și prin facilitarea și încurajarea dezvoltării inițiativelor de sprijinire a respectării legislației la nivelul Uniunii.

Astfel, Comisia intenționează ca prin acest program să atingă următoarele obiective:

- creșterea gradului de respectare a legislației de mediu la nivelul IMM-urilor prin;
- reducerea impactului asupra mediului și îmbunătățirea rezultatelor IMM-urilor în domeniul protecției mediului, precum și prin
- asigurarea punerii în aplicare armonizate a legislației de mediu, precum și a unor condiții concurențiale echitabile pentru IMM-uri pe piața internă.
- creșterea ecoeficienței (energie, resurse) IMM-urilor prin utilizarea unor sisteme adecvate de management de mediu și a altor instrumente;
- creșterea rentabilității politicii de mediu, reducerea costurilor administrative pentru IMM-uri și, în consecință, alocarea resurselor necesare în vederea creșterii gradului de respectare a legislației;
- stimularea ecoinovației și competitivității IMM-urilor.

4. CONTEXTUL POLITICII

Acest program a fost prevăzut de Cel de-al șaselea program comunitar de acțiune pentru mediu, care a propus crearea unui „program de asistență care să ofere asistență specifică pentru întreprinderile mici și mijlocii”.⁹ Un astfel de program de asistență în ceea ce privește respectarea legislației a fost considerat ca fiind una dintre abordările strategice în vederea

⁹ Articolul 3 alineatul (5) din Decizia nr. 1600/2002/CE a PE și a Consiliului din 22.7.2002.

îndeplinirii obiectivelor programului de acțiune, precum și în vederea punerii în aplicare a principiului conform căruia acțiunea în domeniul protecției mediului ar trebui să fie legată mai curând de natura și amploarea problemei de mediu decât de dimensiunile întreprinderii.

Prezenta comunicare constituie, de asemenea, o contribuție la realizarea obiectivelor de la Lisabona. Strategia de la Lisabona revizuită afirmă următoarele: „Succesul pe termen lung al Uniunii depinde de modul de utilizare a resurselor, iar provocările legate de protecția mediului cărora aceasta încă nu le-a răspuns constituie un obstacol în calea creșterii viitoare. Acest lucru afectează din plin dezvoltarea durabilă. Europa trebuie să facă față acestei provocări și să fie prima care se orientează către modele mai durabile în domeniul producției și consumului.”¹⁰ De asemenea, prezenta comunicare reflectă angajamentul Comisiei față de inițiativa „O mai bună reglementare”, ale cărei obiective sunt simplificarea și îmbunătățirea cadrului de reglementare, creșterea gradului de înțelegere a cerințelor și reducerea procedurilor administrative inutile. În același timp, ea este compatibilă cu obiectivele politicii moderne pentru IMM-uri a Comisiei.

5. PLANUL DE ACȚIUNE

Măsurile de verificare a respectării normelor sunt necesare, nu și suficiente pentru a asigura respectarea normelor de protecție a mediului, întrucât se întâmplă rar ca acestea să genereze o schimbare radicală de comportament la nivelul IMM-urilor supuse verificărilor. Literatura de specialitate și studiile de caz arată că, pentru a se obține rezultate, sunt necesare următoarele elemente: norme bine definite, instrumente accesibile în domeniul protecției mediului, educația și creșterea gradului de informare, controale la fața locului combinate cu identificarea problemelor existente, informații bine orientate și schimbul de bune practici.

Așadar sunt propuse o serie de acțiuni, de la inițiative structurale până la acțiuni ad-hoc, temele fiind următoarele¹¹:

- (1) ***O mai bună reglementare în ceea ce privește elaborarea și punerea în aplicare a politicilor***, pentru a reduce la minim procedurile administrative și a facilita respectarea legislației de către IMM-uri, precum și pentru a alocă resursele necesare în vederea îmbunătățirii gradului de respectare a normelor;
- (2) ***Sisteme personalizate mai accesibile de management de mediu***, pentru a integra preocupările legate de protecția mediului în activitățile principale ale IMM-urilor într-un mod coerent și rentabil;
- (3) ***Asistență financiară orientată și un program de finanțare multianual*** pentru a promova și sprijini inițiativele care au drept scop producția durabilă la nivelul IMM-urilor, propuse de autoritățile publice și de organizațiile care oferă asistență întreprinderilor;

¹⁰ COM(2005) 24.

¹¹ În sprijinul acestor acțiuni, Comisia prezintă în anexa la prezenta comunicare o serie de exemple de bune practici pentru susținerea respectării legislației din UE-15 sau din țările OCDE. Studiile de caz includ o evaluare a eficacității inițiativelor și a posibilității de transpunere a acestora în contexte diferite și furnizează o gamă extinsă de exemple concrete pentru autoritățile publice și organizațiile care oferă asistență întreprinderilor.

- (4) **Dezvoltarea la nivel local a cunoștințelor de specialitate în domeniul protecției mediului pentru IMM-uri** pentru a compensa lipsa de know-how cu care se confruntă întreprinderile;
- (5) **O mai bună comunicare și mai multe informații la obiect** pentru a remedia anumite lacune în materie de informare.

5.1. O mai bună reglementare în ceea ce privește elaborarea și punerea în aplicare a politicilor, pentru a facilita și a reduce la minim procedurile administrative aferente respectării legislației

În anumite cazuri, schimbarea formei și modului de funcționare a legislației poate ajuta IMM-urile să-și îndeplinească mai ușor obligațiile, deoarece cerințele sunt formulate mai clar și se utilizează modalități mai simple de atingere a acelorași obiective în domeniul protecției mediului. Statele membre și UE trebuie să elaboreze legislația într-un mod care să permită reducerea la minim a procedurilor administrative aferente respectării normelor, astfel încât IMM-urile să poată alocă resursele necesare în vederea îmbunătățirii gradului de respectare a legislației și a rezultatelor în domeniul protecției mediului. Inițiativa privind „O mai bună reglementare” propusă de Comisie în colaborare cu statele membre, va ajuta în mod special IMM-urile să respecte legislația.¹²

- **Reducerea costurilor administrative la nivelul UE, la nivel național și regional** Comisia analizează întreaga legislație pentru a determina posibilitățile de reducere a costurilor inutile legate de furnizarea informațiilor de către IMM-uri. Statele membre trebuie să ia parte, la rândul lor, la acest exercițiu. La nivel național, costurile pot fi deseori reduse prin evitarea repetării cererilor de informații, prin utilizarea soluțiilor IT și a tehnicilor de eșantionare, prin raționalizarea procedurilor de acordare a autorizațiilor sau simplificarea modului de prezentare a informațiilor. Se recomandă și utilizarea birourilor unice pentru acordarea de autorizații și alte proceduri de reglementare.
- **Identificarea și difuzarea bunelor/celor mai bune practici la nivelul UE.** Un raport al grupului de experți BEST prezintă 76 de exemple de acțiuni concrete desfășurate în 24 de țări.¹³ Rețeaua și raportul existente oferă un mecanism bine stabilit de sprijinire a acțiunilor de punere în aplicare a legislației de mediu în cel mai rentabil mod.
- **Colaborarea cu autoritățile responsabile de punerea în aplicare** Pentru a îmbunătăți punerea în aplicare și gradul de respectare a legislației de mediu, Comisia intenționează să coopereze în continuare cu rețeaua IMPEL.¹⁴ În mod special, rețeaua IMPEL va contribui la revizuirea recomandării care prevede criteriile minimale pentru controalele de mediu¹⁵, furnizând propriile sale experiențe practice cu privire la nevoile și constrângerile cu care se confruntă IMM-urile.

¹² A se vedea http://ec.europa.eu/governance/better_regulation

¹³ Raportul 2006 al grupului de experți BEST “Reducing Burdens on Industry: Simplifying the Implementation of Environmental Regulation”.

http://ec.europa.eu/enterprise/environment/index_home/best_project/intro.htm

¹⁴ Rețeaua pentru punerea în aplicare și respectarea legislației de mediu (Network for Implementation and Enforcement of Environmental Law - IMPEL); <http://ec.europa.eu/environment/impel>

¹⁵ Recomandarea 2001/331/CE a Parlamentului European și a Consiliului

- **Implicarea părților interesate din cadrul IMM-urilor în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor.** În orientările interne actualizate privind evaluarea impactului politicilor și legislației UE, Comisia a acordat o atenție specială chestiunilor legate de IMM-uri. De asemenea, Comisia va întări consultările cu părțile interesate din cadrul IMM-urilor privind elaborarea și punerea în aplicare a politicilor, pentru a garanta că necesitățile specifice ale acestor întreprinderi sunt înțelese în mod corespunzător și că se adoptă măsurile necesare în vederea facilitării punerii în aplicare a noilor norme de mediu¹⁶.

5.2. Sisteme de management de mediu personalizate și mai accesibile pentru IMM-uri

Punerea în aplicare a unui sistem de management de mediu și desemnarea explicită de responsabilități în domeniul protecției mediului au o influență mult mai puternică asupra angajamentului unei întreprinderi față de protecția mediului decât o verificare unică sau un control de evaluare a gradului de respectare a normelor. Pe lângă EMAS (Sistemul comunitar de management de mediu și audit) au fost dezvoltate în ultimii ani și alte sisteme, elaborate pentru a răspunde caracteristicilor specifice ale unui anumit sector și gradului de complexitate a activităților sau pentru a se concentra asupra unor aspecte precise legate de protecția mediului. Aceste inițiative oferă o gamă largă de sisteme de management de mediu, astfel încât IMM-urile să aibă posibilitatea de a pune în aplicare sistemul dorit. În cazul în care autoritățile publice vor accepta sistemele de management de mediu ca alternative viabile pentru controale și verificări, controalele și rapoartele vor fi din ce în ce mai puțin necesare. Aceasta va reduce procedurile administrative și va încuraja IMM-urile să introducă un sistem de management de mediu. Datorită transparenței și cerințelor sale stricte, EMAS reprezintă o garanție reală pentru autoritățile publice. În prezent, EMAS se află în curs de revizuire pentru a deveni mai solid și mai fiabil în ceea ce privește rezultatele din domeniul protecției mediului și respectarea legislației.

Cu toate că sistemul EMAS a fost conceput pentru a fi utilizat de organizații de toate tipurile și dimensiunile, se vor lua o serie de măsuri specifice pentru facilitarea punerii în aplicare a sistemului la nivelul IMM-urilor, pe termen scurt și lung.

- Comisia va promova și sprijini parteneriatele public-private (consorții sau organisme de coordonare) și alte inițiative, pentru a încuraja utilizarea **EMAS în grupurile și zonele industriale** care cuprind IMM-uri, pe baza unor abordări specifice axate pe grupurile industriale sau pe lanțul de aprovizionare. Aceste abordări reduc costurile aferente activităților de consultanță și audit/verificare pentru IMM-urile participante și facilitează schimbul de cunoștințe și experiență între participanți, încurajând o politică de mediu coerentă la nivelul grupului.¹⁷
- Instrumentele existente de punere în aplicare a EMAS la nivelul IMM-urilor, cum ar fi **EMAS-Easy**, vor fi dezvoltate în continuare și aplicate la scară mai largă, în cadrul unor proiecte desfășurate în toate statele membre. Faza pilot a EMAS-Easy a avut loc deja în

¹⁶ Un exemplu în acest sens este REACH, noul regulament privind substanțele chimice [Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al PE și al Consiliului din 18.12.2006], care conține un set de recomandări practice pentru statele membre referitoare la înființarea unor servicii de asistență REACH speciale pentru IMM-uri.

¹⁷ O serie de proiecte-pilot au fost deja realizate cu succes. A se vedea, de exemplu, <http://www.life-pioneer.info>

noile state membre, demonstrând că înregistrarea completă EMAS este ușor de realizat la nivelul microîntreprinderilor.

- În cadrul procesului de revizuire, Comisia intenționează să reducă în continuare procedurile administrative aferente EMAS, măsură care va genera avantaje pentru IMM-uri. EMAS trebuie să devină mai **accesibil**, mai **ușor de înțeles** și mai **eficace**, cu **mai puține formalități administrative**, dar păstrând în același timp nivelul de excelență al sistemului. „Vizibilitatea” sa trebuie, de asemenea, îmbunătățită, printr-o mai bună promovare de către Comisie și statele membre, sistemul putând deveni astfel și un instrument de marketing interesant pentru IMM-urile înregistrate. Se preconizează, în același timp, ca statelor membre să fie încurajate să ofere **facilități pentru IMM-urile înregistrate**.

5.3. Asistență financiară bine orientată și un program de finanțare multianual pentru o producție durabilă la nivelul IMM-urilor

O altă metodă de a ajuta IMM-urile să respecte legislația de mediu în mod rentabil și să-și îmbunătățească rezultatele în această direcție este extinderea utilizării celor mai bune tehnici disponibile și promovarea tehnologiilor și practicilor inovatoare. Pentru acest tip de investiție, IMM-urile au nevoie de facilități publice specifice și de ajutor privind participarea la programele de cercetare sau la alte programe de sprijinire a tehnologiilor inovatoare în domeniul protecției mediului.¹⁸

Noul cadru financiar european pentru perioada 2007-2013 prevede resurse specifice pentru IMM-uri și politica de mediu. Conform principiului subsidiarității, statele membre și autoritățile regionale au deseori un rol specific în gestionarea acestora. Principalele surse de finanțare sunt enumerate în continuare.

- În cadrul proiectului de Regulament **LIFE+** a fost creat un **program multianual** de 5 milioane euro pentru perioada 2008-2013, pentru susținerea măsurilor de sprijinire a respectării legislației de mediu la nivelul IMM-urilor; acesta acoperă majoritatea acțiunilor descrise în paragrafele 5.2, 5.4 și 5.5. Printre activitățile care pot fi sprijinite se numără, de exemplu, crearea unor organisme de coordonare a grupurilor în vederea înregistrării EMAS, programe regionale de sprijinire a respectării legislației care să le ofere IMM-urilor servicii gratuite de consultanță și audit de mediu sau să faciliteze furnizarea acestor servicii, inițiative de informare specifice fiecărui sector, programe de formare în domeniul protecției mediului furnizate de rețelele de sprijinire a întreprinderilor și destinate în mod special IMM-urilor.
- **Noile instrumente ale politicii de coeziune 2007-2013** oferă statelor membre fonduri substanțiale pentru investiții în protecția mediului, în special pentru IMM-uri. În conformitate cu „prioritățile de la Lisabona” și cu principiul integrării cerințelor de protecție a mediului în definirea și punerea în aplicare a politicilor și activităților comunitare¹⁹, o parte importantă a finanțărilor destinate activităților de protecție a mediului desfășurate de IMM-uri va proveni din fondurile structurale. În mod special, una dintre categoriile prioritare de cheltuieli pentru noul **Fond European de Dezvoltare Regională**

¹⁸ A se vedea Planul de acțiune al UE privind tehnologiile ecologice: <http://ec.europa.eu/environment/etap>

¹⁹ Articolul 6 din Tratatul de instituire a Comunității Europene.

și pentru **Fondul de coeziune**²⁰ se referă la acordarea de „asistență IMM-urilor pentru promovarea produselor și a proceselor de producție care respectă mediul (punerea în aplicare a sistemelor eficiente de gestiune de mediu, adoptare și utilizare a tehnologiilor de prevenire a poluării, integrarea tehnologiilor proprii în producția întreprinderilor)”. De asemenea, noul **Fond Social European**²¹ include printre obiectivele sale activități de formare și informare privind „tehnologiile care respectă mediul și aptitudinile în domeniul gestionării”. Statele membre trebuie să aloce resurse substanțiale și suficiente pentru aceste obiective în documentele lor de programare și în cererile pentru fonduri structurale aferente perioadei 2007-2013, aplicând la nivel regional bunele practici corespunzătoare enumerate la anexele I și II.

- Investițiile legate de protecția mediului au fost identificate ca fiind unul dintre principalele sectoare de susținere a inițiativei **JEREMIE (Joint European Resources for Micro to medium Enterprises – Resurse europene comune pentru microîntreprinderi, și întreprinderi mici și mijlocii)**²², o nouă inițiativă care va intra în etapa operațională în 2007 și le va permite statelor membre să utilizeze fondurile structurale pentru a crea instrumente financiare (regionale) pentru IMM-uri, în special în ceea ce privește asistența tehnică și consultanța, participarea la capital și capitalul de risc, precum și garanțiile.
- **Orientările comunitare privind ajutorul de stat pentru protecția mediului** actualmente în vigoare le permit statelor membre să acorde ajutoare tranzitorii pentru investiții în vederea susținerii IMM-urilor pentru a se adapta la standardele comunitare în domeniul protecției mediului. Acestea permit în egală măsură ajutoarele pentru investiții destinate îmbunătățirii standardelor în domeniul protecției mediului și pentru investițiile care conduc la economii de energie²³. Odată cu revizuirea orientărilor privind ajutorul în domeniul protecției mediului, Comisia va analiza dacă este cazul să se autorizeze ajutoarele pentru adaptarea anticipată la viitoarele standarde comunitare în locul ajutoarelor pentru adaptarea la standardele existente, ceea ce ar permite încurajarea unei atitudini proactive a IMM-urilor față de normele de mediu.
- **Programul-cadru pentru competitivitate și inovare 2007-2013 (CIP)**²⁴ a fost elaborat pentru a îmbunătăți competitivitatea și capacitatea de inovare a Comunității; acesta pune un accent deosebit pe IMM-uri, care vor fi principalii beneficiari ai programului, în mod direct sau indirect. CIP are în componența sa un subprogram privind antreprenoriatul și inovarea, care facilitează accesul la finanțare în vederea înființării și dezvoltării IMM-urilor și dispune de un buget de 430 milioane de euro pentru investiții în activități de proiecte de ecoinovare. Subprogramul „Energie inteligentă – Europa” va include, de

²⁰ Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului din 11.7.2006 și Regulamentul (CE) nr. 1080/2006 al PE și al Consiliului din 5.7.2006.

²¹ Regulamentul (CE) nr. 1081/2006 al PE și al Consiliului din 5.7.2006

²² A se vedea http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jji/jeremie_en.htm

²³ Ajutoarele destinate IMM-urilor pentru servicii de consultanță în domeniul protecției mediului pot fi acordate în temeiul dispozițiilor Regulamentului (CE) nr. 70/2001 din 12.1.2001 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutorului de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii. Ajutoarele pentru activități de formare în domeniul protecției mediului sunt permise în conformitate cu dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 68/2001 al Comisiei din 12.1.2001 de aplicare a articolelor 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele pentru formare. Ajutoarele de până la 200 000 de euro acordate pentru o perioadă de trei ani în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1998/2006 al Comisiei din 15.12.2006 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat ajutoarelor *de minimis* nu sunt considerate ajutoare de stat.

²⁴ Decizia nr. 1639/2006/CE a PE și a Consiliului din 24.10.2006

asemenea, suma de 727 milioane euro pentru proiecte referitoare la eficiența energetică și energia regenerabilă.

- În final, odată cu lansarea unor instrumente financiare ale UE, noi sau considerabil revizuite, pentru perioada 2007-2013, Comisia Europeană va publica un **manual** (în format electronic și tipărit) **care prezintă noile oportunități de finanțare** pentru proiecte de sprijinire a respectării legislației și a îmbunătățirii rezultatelor IMM-urilor în domeniul protecției mediului.

5.4. Dezvoltarea la nivel local a cunoștințelor de specialitate în domeniul protecției mediului pentru IMM-uri

IMM-urile trebuie să fie capabile să identifice experții locali care să poată răspunde întrebărilor lor și să le explice care sunt obligațiile pe care le au și oportunitățile de care pot beneficia în materie de politică de mediu. Acest obiectiv va fi atins prin intermediul mai multor acțiuni.

- Comisia va organiza o primă serie de seminarii de **dezvoltare a capacității în statele membre în anul 2007**, în vederea înființării, oriunde este necesar, a unei rețele de experți pe probleme de mediu, la nivelul organizațiilor care sprijină întreprinderile (asociații de întreprinderi/camere de comerț/centre Euro-Info/organizații sectoriale sau districtuale), care să ofere sprijin pentru IMM-uri. Atelierele se vor axa pe identificarea surselor de informații și vor prezenta atât cerințele de ordin legislativ, cât și avantajele unor rezultate mai bune în domeniul protecției mediului; seminariile vor include un modul de formare pe tema asistenței oferite IMM-urilor (abordare reactivă) și implicării IMM-urilor în politica de mediu dincolo de respectarea normelor în domeniu (abordare proactivă).
- **Rețeaua de Centre Euro-Info (CEI) și, din 2008, noua rețea de sprijinire a întreprinderilor și inovării care integrează serviciile CEI și ale centrelor releu de inovare (CRI)** vor susține eforturile Comisiei în direcția dezvoltării unei experiențe locale adecvate pe probleme de mediu și a punerii în aplicare a acțiunilor programului prin²⁵:
 - (a) promovarea parteneriatelor cu organizații publice sau private, asociații de IMM-uri și organizații districtuale/sectoriale/grup de organizații pentru a ajuta IMM-urile să beneficieze din plin de oportunitățile oferite de program și să respecte legislația UE în modul cel mai eficace, sporindu-și în același timp ecoeficiența și capacitatea de ecoinovare;
 - (b) colaborarea proactivă cu IMM-urile pentru a le explica legislația de mediu existentă sau nou adoptată care le privește direct, utilizând cele mai eficiente mijloace, inclusiv vizite la fața locului, site-uri web, buletine informative și seminarii, în scopul de a spori gradul de informare cu privire la impactul asupra mediului și avantajele unui sistem corespunzător de management de mediu.

²⁵ A se vedea cererea de propuneri (ENT/CIP/07/0001) „Servicii de sprijinire a întreprinderilor și inovării”.

5.5. O mai bună comunicare și informații mai bine orientate

Faptul că IMM-urile duc lipsă de informații generale cu privire la chestiunile legate de mediu este incontestabil.²⁶ În mod evident, această problemă trebuie abordată, pentru a se asigura o mai bună informare cu privire la legislație și, în consecință, un grad mai mare de respectare a normelor. Acolo unde există, preocupările legate de siguranță, sănătate și mediu se limitează la câteva riscuri specifice.

- Comisia va crea un nou **site internet multilingv, cu legătură către portalul pentru IMM-uri**²⁷, conceput pentru a deveni o **sursă de informații principală pentru rețelele de sprijinire a IMM-urilor în ceea ce privește politica comunitară de mediu și IMM-urile** și care va fi însoțit de o campanie de informare. Site-ul web va conține informații generale cu privire la legislația existentă și viitoare care afectează direct IMM-urile, dar se va axa în mod special pe aspecte de interes pentru IMM-uri, cum ar fi: punerea în aplicare, instrumentele de gestionare disponibile, oportunități de finanțare, exemple de bune practici în funcție de sector și zonă geografică, activități de formare disponibile, rezultate relevante ale proiectelor demonstrative pe marginea producției durabile la nivelul IMM-urilor finanțate recent prin programul LIFE-Mediu (LIFE III) și legături către inițiative naționale sau alte surse de informații.
- Comisia va dezvolta o serie de **orientări operaționale care să ghideze IMM-urile pas cu pas** în abordarea aspectelor legate de impactul asupra mediului: consumul de energie, producția de deșeuri, gestionarea substanțelor chimice, emisiile atmosferice și emisiile de substanțe poluante la nivelul apei și solului. Aceste instrumente se vor baza pe o abordare progresivă, iar gradul de complexitate va crește în funcție de sector, de dimensiunile și de nevoile companiei; limbajul utilizat va fi simplu, non-tehnic.

6. CONCLUZII ȘI PERSPECTIVE

Programul și punerea sa în aplicare vor fi revizuite periodic de către Comisie în colaborare cu statele membre, prin intermediul unei rețele de **puncte de contact naționale „IMM-urile și mediul”**, care vor fi desemnate de statele membre. În cadrul unor întâlniri anuale, rețeaua va monitoriza punerea în aplicare a programului, va facilita schimbul de informații și experiențe și va ghida modul de abordare al Comisiei pentru viitoarele inițiative în domeniu.

Comisia își exprimă angajamentul față de punerea în aplicare a programului. „Îmbunătățirea rezultatelor în activitățile de mediu și a ecoeficienței IMM-urilor” se numără printre prioritățile „Politicii moderne pentru IMM-uri în vederea creșterii și ocupării forței de muncă”. Comisia invită statele membre, Parlamentul European și Consiliul:

- să adopte prezentul program și să încurajeze punerea sa rapidă în aplicare prin intermediul planurilor naționale de punere în aplicare;

²⁶ De exemplu, 70% dintre IMM-urile din Franța recunosc că nu sunt la curent sau dețin puține informații despre instrumentele de mediu disponibile (sistemele de management de mediu, certificate în domeniul energetic, facilitățile fiscale etc.) [ADEME 6.2.2007], iar 95% dintre IMM-urile din Regatul Unit declară că ar dori să aibă la dispoziție mai multe informații/orientări pe marginea chestiunilor legate de mediu [SME-nvironment 2005, Environment Agency].

²⁷ http://ec.europa.eu/enterprise/sme/index_en.htm

- să planifice până în 2010 o primă evaluare a Comisiei în colaborare cu statele membre asupra punerii în aplicare a programului, care să includă informații detaliate cu privire la măsurile de asistență aplicate în vederea respectării legislației, date privind contribuția IMM la chestiunile legate de mediu, date referitoare la gradul de respectare a legislației de mediu de către IMM și recomandări pentru acțiuni viitoare.